

* MINU ESIMENE RAAMAT

LEELO TUNGAL

Kristiina, see keskmine

PILDID JOONISTANUD KIRKE KANGRO

Varem ilmunud 1989 ja 2008.

Kujundanud Dan Mikkin
Toimetanud Tiina Eier
Küljendanud Villu Koskaru

★

© Leelo Tungal
Illustratsioonid © Kirke Kangro
© Tänapäev, 2008 ja 2014
ISBN 978-9985-62-660-3

www.tnp.ee

VANA IMIK

õnda inimest poputatakse ja hellitatakse lausa sündimisest peale. Ei noh, minul hakkaks küll enda pärast piinlik, kui ma oleksin kiilaspäine ja hambutu ning teeksin pidevalt püksi. Aga mõni inimene kohe ei mõista sündimisest peale mitte kui midagi – isegi häbeneda ei oska, kui pärast sööki rõhitseb, vabandamisest kõnelemata! Mõni kohe on algusest peale kohutavaks kobakäpaks loodud, aga sellegipoolest hoitakse teda rohkem kui teisi...

Jutt käib muidugi minu väikesest õest.

Ja kuidas me kõik teda ootasime! Õhtuti ema muudkui kodus ja heegeldas helesiniseid nuku-

riideid, mamma jooksis poode mööda ja isa tegi magamistoas remonti. Kui ema titat tooma läks, siis maalisime meie Heleniga uhke loosungi: „Tere, Kristjan!” Alguses oli emal nimelt plaanis poissi sünnitada, aga viimasel hetkel mõtles ta ümber ja sünnitas tütre. Kes teab, võib-olla oleks poiss veidi mõistlikum olnud, see Imbi on küll sihuke hädapundar, et temast pole asja mitte kui millekski.

Vanasti ma ikka vaatasin poe ees vankrites lesivaid imikuid ja mõtlesin, et küll oleks tore, kui mulle ka selline õde või vend sünniks. Aga nüüd ma tean, et kuigi need villaste tanukeste ja kirjude rõngasluttidega imikud paistavad pealtnäha puhtad ja viisakad, on kindlasti pooltel nendest püksid märjad, ja kõik nad teevad pärast sööki: krooks! või röhh!

Mammal oli õigus, et vanasti olid lapsed paremad – need praeguse aja omad pole küll suuremad asjad. Nüüd on seda imikut juba mitu nädalat peetud, aga mingit paranemist pole märgata. Ütlesin emale otse välja, et Imbit ei tasu küll majas pidada, võtame parem kutsika. Klaarika koer Pennu õppis paari nädalaga ära nii sitsimise kui väljaküsimise, ja hääl on tal ka palju ilusam – kuidagi rahulikum kui meie titel. Ise veel segavereline! Aga ema ainult naeris selle peale ja kallistas mind. Ei tea, kust see

ime tuli – viimasel ajal ju sussutatakse kogu aeg seda kisakõri, teistest, normaalsetest inimestest, ei tehta väljagi...

Siis teatas ema, et täna on Imbil sünnipäev, ja kui ma luban, et jahu ei söö, siis võin aidata tal koogitainast segada. Ei tea, milleks seda jahu siis tehakse, kui teda süüa ei või? Ükski kook pole minu meelest nii hea kui paljas jahu – mõne koogi tegemine on ainult üks jahu raiskamine ja kõik! Ma mõtlen, et kui suureks saan, siis hakkan pagariks ja teen ainult selliseid kooke, kus ikka head jahu maitset tunda on.

Ei noh, emale ma muidugi lubasin, et ei hakka jahu sööma, ja pidasin sõna ka, ainult na-atukene maitsesin, ja pool peotäit peitsin kokaraamatu vahele – pärast hea võtta, kui Helen koolist tuleb. Helen on mul ikka ehtne õde – tal on hobusesaba ja ranits ja koolivorm. Ta käib teises klassis ja on minust peaaegu kaks aastat vanem. Et me ikka õiged õed oleme, paistab kas või sellestki, et Helen armastab ka jahu süüa.

Tegime emaga taigna valmis, ema pani juba koogi praeahju küpsema, kui äkki taipasin, et see sünnipäeva-jutt ei saa õige olla! Imbi toodi ju meile natuke enne nääripühi – ja juba sünnipäev! Minul, Helenil,

isal, emal – kõigil korralikel inimestel on sünnipäev üks kord aastas – aga meie imik on ju alles päris uus. Võib-olla ema eksis?

Emal võttis kapist ühe koogiküünla ja ühe küünlaaluse, nii et kellelgi peab ikka üheaastane sünnipäev olema...

Siis hakkas tita nutma ja me läksime teda vaatama. Ära ütle, et ta omamoodi kaval pole: nagu ema ta sülle võttis, nii jäi kisa paugupealt vakka! Vaatasin Imbit, kui ema ta lahti mähkis: ega see niinimetatud õde tegelikult väga noor paistagi, ainult kasv teisel kinni jäänud. Põlvede ja käsivarte peal on imikul isegi mõned voldid – võib-olla on tõesti juba aastane? Aga kus ta siis varem oli?

„Ema, kas sa töid meile kellegi vana lapse?” küsisin.

Emal tegi suured silmad: „Kuidas – vana?”

„Noh, kui ta täna juba aastaseks saab? Volte kah teine täis ja...” Emal naeratas: „Meie Imbikene saab täna ühekuuseks. Ja voldid on meil seepärast, et me hästi sööme.”

Ei noh, ema sööb hästi küll, aga kui ta niiviisi torus suuga ja pehme keelega räägib, siis tähendab see, et ema kõneleb ka Imbi eest. Minu meelest on see nii inetu ja imelik! Ühekuusel hädavaresel

peetakse sünnipäeva, ja veel ollakse talle suuvoodriks ka!

Kui isa töölt koju tulles küsis: „Kuidas te siin siis elasite?“, vastas ema: „Väga kenasti! Sõime ilusasti, magasime nagu kord ja kohus, ja kuued püksid tegime märjaks.”

Mul hakkas lausa häbi – justkui oleksime meie emaga ka...

„Igatahes mina küll ei teinud,” ütlesin isale. „Ja Helen ei teinud ka!”

„Eks siis Imbi ja ema müttasid kahepeale pahandust teha,” muigas isa. „Teil siin nii head koogilõhnad – istuks õige lauda?”

Imbi sünnipäeva puhul katsime laua televiisori-tuppa. Helen ei näidanud lauakatmisel üldse nägu, ja kui ma teda kutsuma läksin, sain tutistada.

„Tee, et sa kaod! Ma ei taha sind enam elu lõpuni näha!” sisistas mu vanem õde asja ees, teist taga. „Igavene sodielukas!”

Ma tean küll, et kuigi meil on Heleniga ühine tuba, ei tohi ma teda õppimise ajal segada. Aga mis õppimine see on, kui lesitakse voodis selili ja raamatud vedelevad voodi ees põrandal?

See oli siis tänu selle eest, et ma Heleni jaoks jahu näppasin! Viimasel ajal ei kuule siin majas enam

üldse tänusõnu! Helen võiks vähemalt aitäh öelda sellegi eest, et ma ta kahvatu ja igava maanteepildi ilusaks maalisin! Niisugune elu ajab kohe nututuju peale.

Kui laud sai kaetud, siis ilmus Helen välja küll. Andsin endale sõna, et ei räägi temaga elu lõpuni või veelgi kauem. Paras siis!

Emä ütles: „Lapsed, sööge ometi kooki!”, aga mul polnud üldse isu. Helen istus teisel pool lauda, tegi mulle koledaid nägusid ega söönud samuti.

„Tüllid läksite või?” küsis isa.

Emä katsus nii minu kui Heleni laupa ja arvas: „Ei, palavikku pole kummalgi. Mis teil siis viga on?”

„Kristiina on tobu,” porises Helen. „Ta sodis mu joonistuse ära ja... ja sina, emä, pead homme kooli minema. Õpetaja Lepik käskis.”

„Tohoo hullu!” imestas isa. „Mis sa seal siis teinud oled?”

„Ma ju ütlesin, et Kristiina kriipseldas mu vihiku ära!” nuutsus Helen. „Tegid pers-pek-tiivi peale igavese käksi.”

Käksi! Ma ei oskagi käksi joonistada! Ja ma ei tea ühtki inimest, kes vabatahtlikult hakkaks k ä k k i joonistama, sel ajal kui maailmas on olemas

koeri, päikesi, pealuid, kleite ja muid ilusaid asju, mida joonistada on lausa lust! Aga muidugi, kui siin majas midagi juhtub, siis olen alati just mina süüdi!

Isa käskis Helenil näidata oma joonistusvihikut ja päevikut.

Heldus! Tuli välja, et Helen nimetas käkiks minu ilusat kutsikat, mille ma viltpliiatsitega ta haledale maantee-pildile maalisin! Mäletan küll, et kui vesi-värvipilt oli kuivanud, ütles Helen ohtes: „Õudselt igav pilt tuli!”, ja selle ajaga, kui ta ennast vannitoas pesi, tegin mina joonistuse huvitavamaks. Koer maanteel tuli välja küll natuke lamba moodi, aga ma kirjutasin juurde, kes ta on ja miks tal, vaesel, on kõverad koivad. Nii ilus pilt tuli!

Isa-ema vaatasid Heleni vihikut ja puhkesid naerma.

„Koer on nor ta jalat ei kana,” luges ema. „See on küll Kristiina töö!”

„Mhmh,” tunnistasin ausalt. „Ainult et kirjutatud on: koer on noor, ta jalad ei kannan.”

„Mis teil viga naerda!” hüüdis Helen läbi pisarate. „Teistel kõigil on normaalsed õed või vennad, aga minul on üks hullem kui teine.”

„Oot-oot,” ütles isa, „miks sul päevikus eilne viis on kolmeks parandatud? Ja veel punase tindiga?”